

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การผลิต การเผยแพร่ และการบริโภคละครซีรีส์เกาหลี: ศึกษากรณีละครเรื่องแดจังกึมและเจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของละครซีรีส์เกาหลีในประเทศไทยเป็นอย่างไร และมีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกใดบ้างที่ประเทศเกาหลีต้องการเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อละครโทรทัศน์ และ 2. เพื่อศึกษาการเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อละครโทรทัศน์ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องการบริหารรายการโทรทัศน์ แนวคิดเรื่องละครโทรทัศน์ และแนวคิดเรื่องอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเป็นแนวทางในการวิจัย

สรุปผลการศึกษา

1. ผลจากการศึกษาประวัติความเป็นมาของละครเกาหลีในประเทศไทยและปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อละครโทรทัศน์

ละครซีรีส์เกาหลีออกอากาศครั้งแรกในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2543 ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในละครเรื่อง “Wish Upon The Star หรือลิขิตแห่งรัก” แต่เรื่องดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จ สามารถสร้างกลุ่มผู้ชมที่เป็นแฟนละครได้ในระดับหนึ่ง จนกระทั่งในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544 สถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้นำละครเรื่อง Autumn in my heart หรือรักนี้ชั่วนิรันดร์ มาออกอากาศเป็นครั้งแรกและประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง ซึ่งถือได้ว่าเป็นละครเกาหลีที่เป็นจุดเริ่มต้นของกระแสเกาหลีนิยม และด้วยเนื้อเรื่องที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมละครเป็นอย่างมาก จึงมีการนำมาออกอากาศเป็นครั้งที่สองในเดือนเมษายน พ.ศ. 2546 และออกอากาศครั้งที่สามทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบันมีละครซีรีส์เกาหลีที่ออกอากาศในประเทศไทยต่อเนื่องเรื่อยมามากกว่า 100 เรื่อง ยกตัวอย่างเช่น ละครเรื่อง Full House แดจังกึม คิมซัมซุน เจ้าหญิงวุ่นวาย เจ้าชายเย็นชา ซอดองโย My Girl และจุมง ฯลฯ

2. ผลจากการศึกษาการเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อละครโทรทัศน์

การเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อละครโทรทัศน์นี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต ด้านการเผยแพร่ และด้านการบริโภคนั้น ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการผลิต

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาด้านวัฒนธรรม 3 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมด้านการบริโภค วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย และวัฒนธรรมด้านการท่องเที่ยว จากละครซีรีส์เกาหลี 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง และเรื่องเจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1

แสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาทางวัฒนธรรมของละครซีรีส์เกาหลี
เรื่องแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง และ
เจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา

การวิเคราะห์ เนื้อหาวัฒนธรรม	แดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง (Dae Jang Geum : Jewel in the Palace)	เจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา (Princess Hours)
ด้านการบริโภค	ละครเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับการทำอาหารเกาหลี เนื่องจากในช่วงแรกของละคร ซอจังกึมได้เข้าไปเป็นแม่ครัวในวังหลวง จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านการบริโภค จึงพบว่า การรับประทานตามแบบฉบับของชาวเกาหลีนั้น จะเน้นในเรื่องคุณค่าทางโภชนาการควบคู่ด้วย และอาหารเกาหลีก็จะมีลักษณะเป็น หยิน-หยาง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ ตามหลักคิดแบบหยินหยางตามการแพทย์แผนจีนนั้น ทุกสรรพสิ่งในโลกนี้จะประกอบไปด้วยสองด้าน ซึ่งด้านทั้งสองจะอยู่ตรงข้ามกัน แต่ต่างฝ่ายต่างต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยรักษาสมดุลให้กับร่างกาย เช่น ชาวเกาหลีนิยมรับประทาน ซัมเกทัง หรือซูปไก่โสม เพื่อเรียกกำลังในช่วงฤดูร้อน หรือหากอากาศหนาวเย็น ร่างกายต้องการอาหารเพื่อทำให้อบอุ่น ต้องกิน ซินชอลโด หรือหม้อร้อนที่ประกอบด้วยเนื้อปลา ผัก หรือเต้าหู้ ซึ่งนิยมนทานช่วงหน้าหนาว เป็นต้น	วัฒนธรรมด้านการบริโภคที่พบเห็นได้ชัดจากละครเรื่องนี้ คือ วัฒนธรรมการดื่มชา ซึ่งในหลากหลายฉากที่พระพันปี พระราชา พระราชินี ปรีกษาหรือกัณ หรือเมื่อมีผู้ใดมาเข้าเฝ้า จะมีการเชื้อเชิญให้ร่วมดื่มชาเสมอ ซึ่งถือเป็นธรรมเนียมของชาวเกาหลี เกาหลีนั้นมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชามายาวนาน ชาของเกาหลีมีอยู่หลายชนิด และวัฒนธรรมการดื่มชาของชาวเกาหลี จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อของลมปราณในร่างกายเช่นเดียวกับชาวจีน ทั้งนี้ในแต่ละฤดูกาลร่างกายคนเราก็จะมีภาวะแตกต่างกัน ดังนั้นชาของชาวเกาหลีที่นิยมดื่มในแต่ละฤดูกาลก็แตกต่างกันไปด้วย

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

การวิเคราะห์ เนื้อหาวัฒนธรรม	แดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง (Dae Jang Geum : Jewel in the Palace)	เจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา (Princess Hours)
ด้านการแต่งกาย	เนื่องจากละครเรื่องนี้เป็นละครแนวประวัติศาสตร์(พีเรียด) เสื้อผ้าและการแต่งกายของตัวละครทุกตัวในเรื่องจึงสวมใส่ชุดประจำชาติหรือเรียกว่า ชุดฮันบก ทั้งสิ้น ทั้งนี้ การแต่งกายของตัวละครเรื่องนี้ สามารถแยกออกได้เป็น 2 ส่วน คือ 1. การแต่งกายของนางกำนัล 2. การแต่งกายของชาวบ้าน	แม้ละครเรื่องนี้จะเป็นละครแนวโรแมนติกคอมมาดี้ แต่เนื้อเรื่องมีการจินตนาการเกี่ยวโยงไปที่เหตุการณ์ก่อนที่จะสิ้นสุดระบบกษัตริย์ของราชวงศ์เกาหลี การแต่งกายของตัวละครจึงมีการผสมผสานทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ ดังนี้ 1. ชุดฮันบก ในละครเรื่องนี้พระพันปี พระราชินี และซังกุง จะเป็นตัวละครที่สวมใส่ชุดฮันบก 2. ชุดแฟชั่น นักแสดงนำที่แสดงเป็นเจ้าชาย เจ้าหญิง และบรรดาเพื่อน ๆ นั้น ในเวลาปกติที่ไม่ได้ไปโรงเรียนก็จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าแฟชั่นตามสมัยนิยม
ด้านสถานที่ ท่องเที่ยว	สถานที่ ๆ ใช้ในการถ่ายทำของละครเรื่องนี้แบ่งเป็นโซนหลัก ๆ ได้ 3 โซน คือ 1. กรุงโซลและบริเวณใกล้เคียง ประกอบด้วย Daejangguem Theme Park นอกจากพระราชวังชางด็อกกุงที่ใช้ถ่ายทำหลายฉากของพระราชวังในเรื่องแล้ว ยังมี ซึ่งเป็นฉากที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ถ่ายทำละครเรื่องนี้ด้วย ภายในมีจุดสำคัญนับ 23 จุด เช่น สำนักพระราชวังห้องสำหรับพวกข้าราชการ และห้องพักอาศัยของขุนนาง นอกจากนี้ยังมีบริเวณห้องเครื่องที่นางกำนัลใช้ปรุงอาหารให้พระราชชาด้วย - พระราชวัง Hwaseong Haengung ในเมืองชวอน เป็นฉากในช่วงที่จังกึมวัยเด็กได้รับการฝึกฝนการปรุงอาหาร และฉากที่มีการแข่งขันการทำอาหาร	สถานที่ ๆ ใช้ในการถ่ายทำละครเรื่องนี้ประกอบด้วยสถานที่หลัก ๆ ดังต่อไปนี้ 1. พระราชวัง Gyeonghuigung ใน Jeong-dong กรุงโซล เป็นฉากที่พระราชวงศ์เล่นกีฬาชนิดหนึ่งคล้ายกอล์ฟนั้นถ่ายทำที่ Gyeonghuigung 2. Myeongdong หรือตลาดเมืองดง เป็นฉากที่แขกของต้องการพาเจ้าชายชินไปเที่ยวยังสถานที่ ๆ เธอเคยใช้ชีวิตก่อนที่จะเข้าไปอยู่ในวัง 3. Gangneung Seongyojang เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการยกย่องให้เป็นโบราณสถานลำดับ 5 ใช้เป็นฉากพระตำหนักฤดูร้อน ที่เจ้าชายชินขับรถพาแขกของมาพักผ่อน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

การวิเคราะห์ เนื้อหาวัฒนธรรม	แดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง (Dae Jang Geum : Jewel in the Palace)	เจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา (Princess Hours)
ด้านสถานที่ ท่องเที่ยว (ต่อ)	หมู่บ้านพื้นบ้านเกาหลี (Korean Folk Village) ฉากที่จังกึมคลอดบุตรที่เกิดกับนายทหารมินจูโฮ และเป็นสถานที่ที่จังกึมใช้รักษาคนไข้ในหมู่บ้านด้วย 2. ตอนกลางและตอนใต้ของประเทศเกาหลี ในจังหวัด Jeollabuk-do และ Jeollanam-do วัด Seonunsa ที่เมือง Gochang จะเป็นฉากของถ้ำ Jinheunggul ที่อยู่ใกล้บริเวณวัด ซึ่งเป็นสถานที่ที่จังกึมหลบซ่อนจากทหาร และเป็นฉากที่แม่ของจังกึมนั่งอยู่คนเดียวในถ้ำแล้วเสียชีวิต นอกจากนั้นบริเวณรอบ ๆ วัดก็ใช้เป็นฉากถ่ายทำละครด้วย วัด Naesososa ที่เมือง Buan จะเป็นฉากที่จังกึมถูกส่งออกไปอยู่ดูแลแม่มนมผู้ที่เคยดูแลพระราชินีจนแม่มนมเสียชีวิตและทำพิธีศพที่นี้ วัดนี้จะมีต้นเมเปิ้ลเรียงไปตามทางเดินจนถึงประตู Iljumum ซึ่งเป็นประตูทางเข้าวัด จะสวยงามมากในฤดูใบไม้ร่วงที่ใบไม้เปลี่ยนเป็นสีแดง หมู่บ้านพื้นเมือง Naganeupseong ที่เมือง Suncheon (Jeollanam-do) ฉากของหมู่บ้านข้าหลวงเนื้อสัตว์ที่ผู้คนในหมู่บ้านเป็นโรค และใช้เป็นฉากของตลาดในสมัยราชวงศ์โชซอนด้วย ชายหาด Byeonsan ที่เมือง Buan เป็นฉากที่จังกึมได้เห็นทะเลเป็นครั้งแรกในชีวิต ถือว่าเป็นชายหาดที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของเกาหลี	4. พิกิธภัณฑ์ Teddy Bear เป็นฉากที่พระพันปีและชายองเสด็จไปเปิดพิกิธภัณฑ์ Teddy Bear ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะ Jeju

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

การวิเคราะห์ เนื้อหาวัฒนธรรม	แดจังกึม จอมมนางแห่งวังหลวง (Dae Jang Geum : Jewel in the Palace)	เจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา (Princess Hours)
ด้านสถานที่ ท่องเที่ยว (ต่อ)	3. บริเวณถ่ายทำบนเกาะเจจู (Jeju-do) หมู่บ้านพื้นบ้านเจจู ใช้เป็นฉากที่จังกึมอยู่ในช่วงเรียนรู้การรักษาโรค ช่วงที่เป็นผู้รับใช้ในหน่วยราชการ ชายหาด Hyeopjae เป็นฉากที่มินจุงโฮยื่นส่งจังกึมลงเรือออกไปในทะเล และเป็นฉากที่จังกึมวิ่งไปยังกระท่อมที่เป็นที่พักของเธอ โดยใกล้ ๆ กันก็จะมีถ้ำ Hyeopjaegul และถ้ำ Ssangyonggul Oedolgae ฉากที่จังกึมยืนอยู่คนเดียวบนหน้าผาแล้วมองออกไปที่ทะเล เป็นจุดชมวิวที่สวยงามและมีชื่อเสียงจุดหนึ่งบนเกาะเจจู	

2.2 ด้านการเผยแพร่

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยที่มีการแข่งขันและนำละครเกาหลีมาออกอากาศอย่างต่อเนื่อง พบว่ามีเพียง 2 สถานีหลัก คือ ช่อง 3 และ ช่อง 7 ซึ่งกระบวนการคัดเลือกนำมาออกอากาศของทั้งสองสถานีก็มีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกันออกไปดังนี้คือ ทั้งสองสถานีไม่มีนโยบายในการเผยแพร่ละครเกาหลีที่ชัดเจน แต่จะคำนึงถึงความต้องการของผู้ชมและปริมาณซีรีส์ที่มีในครอบครองเป็นหลัก ซึ่งในการคัดเลือกมาออกอากาศก็จะคำนึงถึงเนื้อหาของละครและความชื่นชอบของผู้ชม หากละครเรื่องใดมีเนื้อหาที่แปลกใหม่และน่าสนใจ และเหมาะสมกับช่วงเวลาออกอากาศที่มีอยู่ก็จะทำการติดต่อซื้อขาย โดยช่อง 3 แบ่งช่วงเวลาออกอากาศเป็น 4 ช่วงคือ 1. ตำนานรักดอกเหมย (ช่วงบ่ายวันจันทร์-ศุกร์) กลุ่มเป้าหมายของช่วงนี้จะเป็นกลุ่มแม่บ้าน 2. ช่วงดึกวันจันทร์-ศุกร์ กลุ่มเป้าหมายจะเป็นคนทำงานและกลุ่มเพื่อนอนดึก 3. หนึ่งดังสุดสัปดาห์ (บ่ายวันอาทิตย์) กลุ่มเป้าหมายจะเป็นกลุ่มครอบครัว 4. ช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ กลุ่มเป้าหมายของกลุ่มนี้จะชัดเจนว่าเป็นผู้ที่ชื่นชอบซีรีส์แนวประวัติศาสตร์

ส่วนช่อง 7 แบ่งช่วงเวลาออกอากาศเป็น 3 ช่วงคือ 1. หนึ่งรอบเช้า (ช่วงเช้าวันจันทร์-ศุกร์) 2. หนึ่งรอบเช้า (วันพุธ-พฤหัสบดี) และ 3. ยอดภาพยนตร์นานาชาติ (ช่วงเช้าวัน

เสาร์-อาทิตย์) โดยกลุ่มเป้าหมายหลักของทางสถานีจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มที่ชื่นชอบซีรีส์สมัยใหม่ทั่วไป ทั้งนี้ในส่วนของลิขสิทธิ์การเผยแพร่ ก็จะขึ้นอยู่กับสัญญาที่ได้ทำการตกลงกันไว้ว่าครอบคลุมเพียงใด แต่โดยส่วนใหญ่แล้วทั้งสองสถานีจะซื้อขายเฉพาะลิขสิทธิ์ของละครเท่านั้น

ในส่วนของการโปรโมทละครเกาหลีของทางสถานีก็จะใช้สื่อที่ทางสถานีมีอยู่เป็นหลัก นั่นคือ การโฆษณาทางโทรทัศน์ (ทั้งช่อง 3 และช่อง 7) และวิทยุ (เฉพาะช่อง 3) นอกจากนี้ซีรีส์บางเรื่องที่มีความโดดเด่นก็อาจจะโปรโมทเพิ่มเติมทางช่องทางอื่น เช่น การจัดกิจกรรมร่วมกับผู้สื่อข่าวหรือผู้ชม การตอบคำถามชิงรางวัล เป็นต้น และจากการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัททัวร์และเจ้าของธุรกิจร้านอาหารเกาหลี พบว่าจากกระแสของละครซีรีส์เกาหลี ทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศเกาหลี เพราะต้องการไปสัมผัสสถานที่ที่เคยมีการถ่ายทำจริง อีกทั้งผู้ชมให้ความสนใจที่จะรับประทานอาหารเกาหลี เพราะต้องการสัมผัสกับรสชาติของอาหารเกาหลีอย่างแท้จริงด้วยเช่นกัน

2.3 ด้านการบริโภค

จากการสัมภาษณ์ผู้ชมละครโทรทัศน์เกาหลี พบว่า ละครเกาหลีมีจุดดึงดูดผู้ชมอยู่ที่ลักษณะเนื้อเรื่องที่เรียบง่าย ไม่หวือหวาเกินจริงหรือหลุดโลก เป็นการเล่าเรื่องราวของคนธรรมดา หรือเป็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับใครก็ได้ อีกทั้งละครเกาหลีก็มักจะมีให้เลือกชมหลายแนว ทั้งแนวประวัติศาสตร์ รักโรแมนติก หรือครอบครัว เป็นต้น ส่วนในด้านของตัวละคร ก็จะมีพัฒนาการทั้งด้านดีและร้าย ซึ่งเป็นบุคลิกทั่วไปของคนปกติธรรมดา จึงถือได้ว่าเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของละครเกาหลี ซึ่งผู้ชมสามารถอินเข้าไปในเนื้อเรื่อง และตัวละครได้ง่าย

อภิปรายผล

ในส่วนของการอภิปรายผลนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ได้ว่า ในสภาพการณ์ปัจจุบันประเทศที่มีศักยภาพในการสร้างผลผลิตทางอุตสาหกรรมบันเทิงดังเช่นประเทศเกาหลีได้นั้น มีบทบาทในการเผยแพร่วัฒนธรรมให้ล้นไหลไปสู่ประเทศต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันถือว่า ละครซีรีส์เกาหลีมีความเป็นอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ซึ่งสามารถนำมาอธิบายกับแนวคิดเรื่องอุตสาหกรรมวัฒนธรรมของอะดอร์โนและแอสฮอร์โคเมอร์ ได้ดังนี้

1. ละครซีรีส์เกาหลีมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านวัฒนธรรมเข้าไปในละคร ซึ่งเกาหลีได้แปร “วัฒนธรรม” เหล่านั้น ให้เป็น “สินค้า” ละครซีรีส์เกาหลีถือเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมประเภทหนึ่งที่ปัจจุบันเกาหลีได้ส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ทั้งในแถบเอเชีย อเมริกาและแอฟริกา ในสมัยก่อนหากกล่าวถึงละคร บางคนจะนึกถึงความเป็น “ศิลปะ” แต่ในปัจจุบัน เมื่อ

กล่าวถึงละคร หลาย ๆ คนจะนึกถึงผล “กำไร” มากกว่าที่จะนึกถึงความเป็นศิลปะ เพราะปัจจุบัน ละครสามารถกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สร้างกำไรให้กับประเทศได้อย่างมหาศาล

2. ละครซีรีส์เกาหลีมีการผลิตแบบเป็นมาตรฐานเดียวกัน คือ มีกระบวนการและขั้นตอนในการผลิตอย่างชัดเจน ในขั้นตอนก่อนการผลิตมีการวางแผนเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากคนดู อีกทั้งยังมีการสร้างลักษณะอนุรักษนิยมทางวัฒนธรรม นั่นคือ การหาข้อมูลที่เป็นความจริงมานำเสนอ ดังเช่น ในละครเรื่องแดจังกึมนี้ มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องของอาหาร ยาสมุนไพร ฉะนั้นก่อนการผลิต ผู้ผลิตก็จะต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูลที่ถูกต้องมาถ่ายทอดผ่านในละคร หรือเรื่องเจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา นั้น แม้ว่าเนื้อเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องจริงตามประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องที่มีการแต่งขึ้นมาใหม่ แต่เมื่อมีการอ้างอิงประวัติศาสตร์บางส่วน ผู้ผลิตก็จำเป็นต้องหาข้อมูลจริงมานำเสนอเช่นเดียวกัน

3. ละครซีรีส์เกาหลีมีการให้ความสำคัญกับเรื่องของเทคโนโลยีในการผลิต ทั้งในแง่ของการถ่ายทำ หากเป็นละครแฟนตาซีหรือละครที่ต้องอาศัยฉากที่วิจิตรตระการตา ผู้ผลิตก็มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมได้รู้สึกสมจริงในละครเรื่องนั้น ๆ

สำหรับในด้านของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกนั้นที่มีผลต่อการเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเรื่องการบริหารรายการโทรทัศน์มาเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ประเทศเกาหลีได้ถูกควบคุมด้วยปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายใน อันประกอบด้วย ความร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความชำนาญและความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร และปัจจัยภายนอก อันประกอบด้วย คู่แข่งและผู้ชมนั้น ปัจจัยทั้งสองด้านนี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลเกาหลีต้องคำนึงถึง และใช้ในการวางแผนและการบริหารงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดิมา จุติมานนท์ (2546) ซึ่งพบว่า การบริหารงานธุรกิจละครโทรทัศน์นั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมรอบด้าน สภาพแวดล้อมภายนอกมีผลต่อการดำเนินการประกอบธุรกิจผลิตละครอย่างมาก ทั้งนี้ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น และมีอิทธิพลทำให้ธุรกิจผลิตรายการโทรทัศน์ประสบความสำเร็จ

ในส่วนของการเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อละครโทรทัศน์นั้น จากการที่ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต ด้านการเผยแพร่ และด้านการบริโภคนั้น ในส่วนของด้านการผลิต ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหาละครซีรีส์เกาหลี 2 เรื่อง โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นวัฒนธรรม 3 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมด้านการบริโภค วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย และวัฒนธรรมด้านการท่องเที่ยว พบว่า ในละครเรื่องแดจังกึมนี้มีการสอดแทรกวัฒนธรรมทั้ง 3

ด้านอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะวัฒนธรรมด้านการบริโภค หรือเรื่องของอาหารนั่นเอง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เนื้อเรื่องของละครเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องของอาหาร ฉะนั้นจึงสามารถพบเห็นวัฒนธรรมด้านนี้อย่างชัดเจน ในส่วนของวัฒนธรรมด้านการแต่งกายก็สามารถสอดแทรกแสดงให้เห็นถึงการแต่งกายของชาวเกาหลีสมัยก่อนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากตัวละครทุกตัวมีการสวมใส่ชุดฮันบก และในด้านสุดท้ายก็วัฒนธรรมด้านการท่องเที่ยวที่นั่น ภายหลังจากที่ละครเรื่องนี้ออกเผยแพร่ ฉากและสถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายทำก็กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามายังเกาหลีได้มากอีกด้วย สำหรับเรื่องเจ้าหญิงวุ่นวายและเจ้าชายเย็นชา นั้น การสอดแทรกวัฒนธรรมจะไม่เด่นชัดเท่ากับเรื่องแดจังกึม ทั้งนี้ เนื่องจากละครเรื่องนี้มีเนื้อเรื่องเป็นแบบสมัยใหม่ ฉะนั้นในวัฒนธรรมด้านการบริโภคหรือเรื่องของอาหาร จึงไม่มีความชัดเจน แต่จะมีความชัดเจนในเรื่องของการแต่งกายแบบสมัยใหม่ ซึ่งสามารถสะท้อนแฟชั่นสมัยใหม่ของเกาหลีได้เป็นอย่างดี รวมถึงในด้านของสถานที่ท่องเที่ยวที่เคยเป็นฉากของละครเรื่องนี้ ก็ถูกบรรจุไว้ในโปรแกรมทัวร์ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้จากการวิเคราะห์เนื้อหาของละครทั้งสองเรื่องมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธาสินี มาสขาว (2549) ซึ่งพบว่า ประเทศเกาหลีมีนโยบายในการส่งออกสินค้าทางวัฒนธรรม โดยผ่านอุตสาหกรรมความบันเทิง อันได้แก่ ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และเพลง โดยรัฐบาลเกาหลีมีการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการเกิดกระแสเกาหลี และใช้กลยุทธ์การสร้าง ความดึงดูดใจด้วยการตลาดสถานที่ และมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านละครโทรทัศน์ โดยการนำเสนอภาพสถานที่ท่องเที่ยว การสอดแทรกวัฒนธรรมผ่านละครโทรทัศน์ และการนำสถานที่ที่ปรากฏในละครมาจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำละครซีรีส์เกาหลีเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยในส่วนของผู้จัดซื้อละครโทรทัศน์ ก็มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของเจ้าของธุรกิจร้านอาหารและตัวแทนธุรกิจทัวร์ รวมถึงผู้ชม ก็มีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องอุตสาหกรรมวัฒนธรรมของอะดอร์โนและแอสอร์โคเมอร์เช่นเดียวกัน เพราะในละครได้มีการสอดแทรกวัฒนธรรมเอาไว้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ของไทย ควรมึนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยผ่านสื่อละครโทรทัศน์อย่างจริงจัง
2. ผู้ผลิตละครไทยควรจะมีการปรับปรุงในเรื่องของเนื้อเรื่องให้มีความแปลกใหม่ โดยอาจสอดแทรกวัฒนธรรมไทยด้านต่าง ๆ เข้าไปในละครทุกเรื่องเช่นเดียวกับละครซีรีส์เกาหลี

แต่ทั้งนี้เนื้อเรื่องควรจะสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมด้วย เพื่อช่วยให้คนไทยสามารถซึมซับวัฒนธรรมไทยได้โดยง่าย

3. เพื่อเป็นการเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย จึงควรสนับสนุนให้มีการถ่ายทำละครโทรทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นจุดขายของประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ

4. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนของไทย ควรร่วมมือกันให้การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตละครโทรทัศน์ เพื่อให้ละครโทรทัศน์ไทยสามารถเป็นสินค้าส่งออกไปยังต่างประเทศเช่นเดียวกับละครซีรีส์เกาหลี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการยอมรับวัฒนธรรมจากประเทศเกาหลีของคนไทยเปรียบเทียบกับ การยอมรับวัฒนธรรมจากประเทศในแถบเอเชีย

2. ควรมีการทำวิจัยในส่วนอื่น ๆ ของละครซีรีส์เกาหลี และเพื่อให้เกิดการครอบคลุม ควรที่จะศึกษาละครซีรีส์เกาหลีในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากมีละครซีรีส์เกาหลีเป็นจำนวนมากที่เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยและมีเนื้อหาที่น่าสนใจแตกต่าง